

Milletlerarası Sözleşme

Karar Sayısı : 90/432

18/1/1990 tarihli ve 3604, 3605, 3606 ve 3607 sayılı Kanunlarla onaylanması uygun bulunan ekli:

1 — "Türkiye Cumhuriyeti ve Mısır Arap Cumhuriyeti Arasında Hukuki ve Ticari Konularda Adli Yardımlaşma Sözleşmesi"nin,

2 — "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Hindistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hukuki ve Ticari Konularda Karşılıklı Adli Yardımlaşma Anlaşması"nın,

3 — "Türkiye Cumhuriyeti ile Polonya Halk Cumhuriyeti Arasında Hukuki ve Ticari Konularda Adli Yardımlaşma Sözleşmesi"nin,

4 — "Türkiye Cumhuriyeti ile Macaristan Halk Cumhuriyeti Arasında Hukuki ve Ticari Konularda Adli Yardımlaşma Sözleşmesi"nin,

onaylanması; Dışişleri Bakanlığının 10/4/1990 tarihli ve KKVM-KOKD-II-1959, 1961, 1963, 1965 sayılı yazıları üzerine, 31/5/1963 tarihli ve 244 sayılı Kanununun 3 üncü maddesine göre, Bakanlar Kurulu'nca 3/5/1990 tarihinde kararlaştırılmıştır.

Turgut ÖZAL
Cumhurbaşkanı

Y. AKBULUT
Başbakan

M. KEÇECİLER
Devlet Bakanı

C. ÇİÇEK
Devlet Bakanı

İ. ÖZARSLAN
Devlet Bakanı

K. AKKAYA
Devlet Bakanı

A. AKSU
İçişleri Bakanı

C. ALTINKAYA
Bayındırlık ve İskân Bakanı

İ. ÖZARSLAN
Tarım Orman ve Köylüleri Bakanı V.

F. KURT
Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı

K. İNAN
Devlet Bakanı

M. YAZAR
Devlet Bakanı V.

E. KONUKMAN
Devlet Bakanı

H. ÖRÜÇ
Devlet Bakanı

G. TANER
Dışişleri Bakanı V.

H. ŞİVGİN
Sağlık Bakanı

İ. AYKUT
Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı

N. K. ZEYBEK
Kültür Bakanı

H. DOĞAN
Devlet Bakanı

V. DİNÇERLER
Devlet Bakanı

İ. ÖZDEMİR
Devlet Bakanı

M. O. SUNGURLU
Adalet Bakanı

A. KAHVECİ
Maliye ve Gümrük Bakanı

H. ŞİVGİN
Sağlık Bakanı

İ. AYKUT
Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı

N. K. ZEYBEK
Kültür Bakanı

G. TANER
Devlet Bakanı

M. YAZAR
Devlet Bakanı

M. TAŞAR
Devlet Bakanı

İ. S. GİRAY
Milli Savunma Bakanı

A. AKYOL
Milli Eğitim Bakanı

C. TUNCER
Ulaştırma Bakanı

C. ÇİÇEK
Sanayi ve Ticaret Bakanı V.

İ. AKÜZÜM
Turizm Bakanı

**Türkiye Cumhuriyeti ile Macaristan Halk Cumhuriyeti Arasında
Hukukî ve Ticarî Konularda Adli Yardımlaşma Sözleşmesi**

Türkiye Cumhuriyeti ile Macaristan Halk Cumhuriyeti, iki Ülke arasında adli alandaki işbirliğini geliştirmek arzusuyla, hukukî ve ticarî konularda bir adli yardımlaşma sözleşmesi akdetmeyi kararlaştırmışlardır. Bu amaçla tam yetkili olarak aşağıdaki temsilcilerini seçmişlerdir.

Türkiye Cumhuriyeti
M. Oltan SUNGURLU
Adalet Bakanı

Macaristan Halk Cumhuriyeti
Dr. Imre MARKOJA
Adalet Bakanı

Bu temsilciler selahiyetnamelerini karşılıklı olarak tetkik ile usulüne uygun bulmalarını müteakip aşağıdaki hususlar üzerinde mutabık kalmışlardır:

**BÖLÜM I
GENEL HÜKÜMLER**

Madde 1

1) Akit taraflar kendi topraklarında, diğer tarafın vatandaşlarının, şahsî ve malvarlığına ilişkin hak ve menfaatlerinin kendi vatandaşlarıyla aynı şartlarda hukukî korumadan yararlanmasını sağlarlar.

2) Akit taraflardan birinin vatandaşları, diğerinin topraklarında hak ve menfaatlerinin takibi ve korumasında adli makamlar ile diğer yetkili makamlara bu Akit tarafın vatandaşlarının tâbi olduğu aynı şartlarda serbestçe müracaat hakkına sahip olacaklardır.

3) Bu maddenin ilk iki paragrafının hükümleri, diğer Akit tarafın topraklarında merkezi olan ve kanunlarına uygun biçimde kurulmuş tüzel kişilere de uygulanır.

Madde 2

İki Akit tarafın yetkili makamları bu Sözleşmenin hükümlerinde belirtilen şartlar çerçevesinde hukukî ve ticarî konularda adli yardımlaşmada bulunacaklardır.

Madde 3

Hukukî ve ticarî konularda adli yardımlaşma özellikle şunları kapsar: adli evrak ve resmi belgelerin (şahadetname) düzenlenmesi, hasım taraflar ile şahit ve uzman dinlenmesi ve fiili veya hukukî bir durumun saptanmasına mütedair zabıtlar, bunlara ilişkin zabıtlar, raporlar ve diğer benzer belgelerle belgelerin ve istinabe evrakının tebliğine ilişkin zabıtlar.

Madde 4

Hukuki ve ticari konularda yetkili makamlar, adli yardım taleplerini merkezi makamları oluşturan Adalet Bakanlıkları aracılığıyla yapacaklardır. Ancak bu yöntem yetkili adli makamların ne doğrudan yazışmalarını ne de diplomatik yolu kullanmalarını engellemez.

Madde 5

Adli yardım talebi, talep edilen Akit Tarafın değerlendirmesi sonucu, egemenliğine, güvenliğine, kamu düzenine veya yasalarının ana hükümlerine aykırı olması halinde reddedilebilir.

BÖLÜM II

TEMİNATTAN MUAFİYET VE ADLİ MASRAFLARLA İLGİLİ KARARLARIN YERİNE GETİRİLMESİ

Madde 6

1) Akit taraflardan birinin toprağında ikametgahı olması koşuluyla bir mahkemeye veya herhangi bir adli makama davacı veya müdahil sıfatıyla müracaatta bulunan Akit taraflardan birinin vatandaşına bu ülkede yabancı olmak, ikametgahı veya meskeni bulunmamak gibi pedenlerle her ne ad altında olursa olsun kefalet veya teminat akçesi yüklenemez.

2) Diğer Akit Tarafın ülkesinde yabancı olması veya meskeni veya ikametgahı bulunmaması nedeniyle tanınan bu muafiyet, adli masrafları garanti etmek amacıyla davacı veya müdahillerden istenebilecek teminat ve kefalet yönünden de uygulanır.

Madde 7

1) 6. maddenin hükümleri uyarınca kefalet, teminat veya diğer ödemelerden muaf tutulan kişiler, kesinleşmiş bir karar sonucu mahkeme masraflarını ödemeye mahkûm edilirlerse, diğer Akit Tarafın yetkili makamı bu kararın kendi topraklarında ücretsiz icra edilmesini sağlayacaktır.

2) Önceki paragrafın hükümleri, masrafları bilahare tesbit eden adli kararlar için de uygulanır.

3) Adli masrafların tahsili konusunda alınan kararlarla ilgili talepler diğer Akit Tarafın yetkili makamlarına, iki ülkenin merkezi makamları ya da doğrudan ilgili kişiler aracılığıyla iletilir.

Madde 8

1) Mahkûm olan tarafın sonradan başvurusu hariç, diğer Akit Tarafın yetkili makamı tarafları dinlenmeksizin masraflar konusunda alınan kararların uygulanabilir olduğunu açıklayacaktır. Bu makam, alınan kararın, kararın verildiği ülke kanununa göre bu kararın kesinleşmiş olup olmadığını incelemekle yetinecektir. Talep eden Devletin yetkili makamının sözkonusu kararın kesin hüküm niteliğini kazandığını belirten bir yazısı bu şartın yerine getirilmesi için yeterlidir. Bu makamın yetkili olduğu, talep eden Devletin merkezi makamınca tasdik edilecektir.

2) Talep eden taraf istediği takdirde, harç ve masraf kararının yerine getirilmesi hakkında karar vermeye yetkili Devlet makamı, yukarıdaki maddelerde belirtilen konularda sonradan yapılacak masraf ve ücretleri de takdir eder. Bu masraflar adli masraf hükmünde sayılır.

BÖLÜM III MECCANİ ADLİ MÜZAHERET

Madde 9

1) İster davacı ister davalı olsunlar ve davanın niteliği ne olursa olsun, davanın masraflarını ödeyemeyecek durumda olan Akit Tarafın vatandaşları diğer Akit Tarafın vatandaşları gibi aynı şartlar altında meccani adli yardımdan yararlanabilir.

2) Meccani adli yardımdan yararlanabilmek için ödeme imkansızlığına ilişkin fakirlik ilmuhaberinin öncelikle ibrazı şarttır. Bu belge, talep edenin halihazır mesken veya ikametgahının bulunduğu yetkili makamlar tarafından verilir. Şayet talepte bulunan Akit taraflardan birinin bir vatandaşı adli yardımı talep ettiği ülkede oturmuyor ise, fakirlik ilmuhaberi diplomatik ajan veya konsolosluk memuru tarafından tasdik edilmelidir. Anılan belgenin tasdiki hiçbir masraf ve harca tabi olamaz.

3) Şayet talepte bulunan şahıs Akit devletlerden hiçbirinde oturmuyor ise, vatandaşı bulunduğu yetkili devletin diplomatik ajan ve konsolosluk memuru tarafından verilen fakirlik ilmuhaberi yeterli sayılır.

Madde 10

Yetkili Makam meccani adli müzaheret talebi üzerine, bu talebin bahşedilmesi kararını vermeden önce tamamlayıcı bilgiler isteyebilir.

Fakirlik ilmuhaberini ve diğer Akit Tarafın yetkili makamlarınca temin edilen bilgileri inceler ve kararını bu incelemenin sonucuna göre verir.

Madde 11

Meccani adli müzaheret konusunda yazışmalar merkezi makamlar aracılığıyla yapılır. Bu makamlar talebi ve istenilen bilgileri içeren belgeleri diğer Akit Tarafın yetkili makamlarına gönderir. Meccani adli müzaheret talebinde bulunan taraf, talebine dava tutanağı ile buna mütedair belgeleri ekleyebilir.

Madde 12

Akit taraflardan birinin yetkili makamlarınca bir davada meccani adli müzaheretten yararlanması karara bağlanmış kişi özellikle aşağıdaki haklardan yararlanacaktır:

1) Meccani adli yardımın tanındığı dava veya meselede parasız savunma, aynı davaya ilişkin olarak İşbu Sözleşme hükümlerine göre diğer adli makamların önünde icra edilmiş olan her türlü usule dair işlemde bulunma.

2) Tahakkuk eden kayıt resminin Hazineden karşılanması.

3) Meccani adli müzaheretin konusu ile ilgili adli ve idari işlemlerde harç ve resimlerden muafiyet. Bununla beraber, masrafları ödemeye mahkûm olan hasma rücu hakkı saklıdır.

4) Gazetelere ilân verilmesi kararlaştırıldığında, ilân masraflarının Hazine tarafından karşılanması.

BÖLÜM IV
BELGELER VE MEVZUAT
HAKKINDA BİLGİ

Madde 13

1) Akit taraflardan birinin yetkili makamlarınca usulüne göre düzenlenen tasdikli, mühürlü ve imzalı belgeler, diğer Akit Tarafın ülkesinde tekrar tasdiki ihtiyaç duyulmadan kabul edileceklerdir. Bu kural, diğer Akit Tarafın ülkesinde yürürlükteki yasaya göre, imzalı belgelerin örnekleri için de geçerli olacaktır.

2) Akit taraflardan birinin yetkili makamlarınca verilmiş belgeler, diğer Akit Tarafın topraklarında delil kuvvetinde resmi belgeler olarak kabul edilecektir.

Madde 14

1) Tarafların yetkili makamları, topraklarında meydana gelen diğer Akit Tarafın vatandaşları ile ilgili evlilik, doğum ve ölümle ilgili belgelerin birer örneğini münasip sür'atle diplomatik kanaldan ücretsiz olarak diğer Akit Tarafa göndermeyi taahhüt eder.

2) Akit tarafların Adalet Bakanlıkları, kendi hukuki ve ticari konulardaki mevzuatlarına ilişkin bilgileri, talep üzerine karşılıklı olarak göndereceklerdir.

BÖLÜM V

TEBLİGAT, İSTİNABE VE ADRES TESBİTLERİ

A. TEBLİGAT TALEBİ

Madde 15

Akit taraflardan birinin adli makamlarınca düzenlenen adli olan veya olmayan hukuki ve ticari konulardaki tebligat evrakları, uyruklukları ne olursa olsun, aşağıdaki 16. maddede belirtilen yöntem dahilinde diğer Akit Tarafın topraklarında bulunan kişilere tebliğ edilir.

Madde 16

1) Hertürlü tebligat evrakı talep eden Devletin dilinde iki nüsha olarak düzenlenir. Talep edilen Devletin dilinde de tebligatın iki nüsha çevirisi ayrıca eklenir. Bununla beraber, talep edilen ülkenin diline çevirilmesinde güçlük çıkması halinde, İngilizce veya Fransızca çevirisi kabul edilir.

2) Özellikle tebliğ için gönderilen belgelerin nelerden ibaret bulunduğu, gerekiyor ise, süreleri, tarafların isim ve ünvanlarını ve tebligatın yapılacağı muhatap kişi veya kuruluşun açık adresini ihtiva eden bir talepname düzenlenir. Bu talepname talepte bulunan ülkenin yetkili makamınca düzenlenir ve bu makamın yetkili kişisinin imza ve mühürünü taşır. Talepnameye tebliği istenen belgeler eklenir.

3) Her iki Akit Taraf, yetkili makamları veya merkezi makamları dışında, taleplerini diplomatik kanaldan yapma hakkına sahiptirler. Bunun yanında diğer tarafın topraklarındaki kendi uyruklarına Büyükelçilikleri veya Konsolosluk memurları aracılığıyla tebligatta bulunabilirler.

Tebligatın yapıldığını, ya da herhangi bir nedenle yapılamadığını gösterir belgeler, tebellüğ belgesi veya zabıtlar önceki paragraflarda belirtilen makamlar aracılığıyla gönderilir.

5) Tebligat talebinde bulunan tarafın yetkili makamları ve tebligatın yapılması istenilen taraf, yukarıda belirtilen belgelerin tebliği ve kapsamı hakkında açıklayıcı ve tamamlayıcı bilgi ve belge isteyebilirler.

Bu konuda, iki tarafın yetkili makamları kendi aralarında doğrudan yazışabilirler.

Madde 17

1) Tebligat işlemi, talepte bulunulan tarafın yetkili makamlarınca yerine getirilir. Yer açısından yetkili olmayan makam veya daire, tebligat talebini yetkili makama doğrudan göndermek suretiyle gerçekleştirilmesini sağlar.

Bu konudaki bilgiler, gerekiyor ise, ilgili makamlarca, merkezi makamlarına yahut da tebligat evrakının alındığı makama verilir.

2) Tebligat talebi, talepte bulunan Devletin isteği üzerine, talepte bulunulan Devletin yasalarında belirtilen yöntemlerden biri veya milli kanuna aykırı olmamak kaydıyla özel bir biçimde yerine getirilir.

Madde 18

Tebligat talebini yerine getiren makam, doğrudan veya yetkili makamlar aracılığıyla, tebligatın yapıldığını gösteren tebligat zaptını, tebligatın yerine getirilmesini engelleyen sebebe ilişkin işlemlere mütedair safhalar hakkındaki bilgiyi, tebligatı yerine getirmenin veya yerine getirememenin imkânsızlığının şekli ve tarihi ile gönderir. Tebligata ilişkin veya tebligat teşebbüsü veya girişimine ilişkin zabıt, iade edilecek tebligat evrakının ikinci nüshasına eklenir.

Madde 19

1) Akit taraflar tebligatın yerine getirilmesinden, bilgi talepleri ve ek belgelerin gönderilmesinden ve tebligatla ilgili diğer işlemlerden ötürü hiçbir masraf ve harcama talebinde bulunmazlar.

2) Taraflardan birince yapılan masraf ve harcamalar kendi millî kanununa göre ya Hazineden, ya tebligata neden olan veya talep eden kişi ya da masraf ve harcamaların sorumlusundan alınabilir.

B. İSTİNABE TALEPLERİ

Madde 20

1) Hukuki ve ticarî konularda, Akit taraflardan birinin adli makamları, kendi millî kanunu çerçevesinde diğer tarafın adli makamlarına gerek bir tahkik olayı gerekse başka adli olaylar için istinabe yoluyla başvuruda bulunabilir.

2) İstinabeler ve bunlarla ilgili tüm belge ve bilgiler talepte bulunan tarafın dilinde iki nüsha olarak tanzim edilir. Ayrıca ya talepte bulunulan tarafın diline ya da İngilizce veya Fransızca çevirisi de ikişer nüsha eklenmelidir.

3) İstinabeler duruma göre, aşağıdaki hususları ihtiva edebilir:

a) İstinabe talebinde bulunan adli makamın adı ve dosya numarası,

b) Dava veya adli işlemin kısaca açıklanması, tarafların iddia ve savunmalarının özeti,

c) Talep konusundaki diğer gerekli bilgiler ve özellikle, paragraflar şeklinde deliller, aydınlatılması istenen durumlar, sorulması istenen sorular,

d) Şahitlerin, bilirkişilerin ve dinlenmesi istenen diğer şahısların veya belli olaylarda hakkında bilgisine başvurulacak olanların kimlikleri ve açık adresleri.

Madde 21

1) Talepte bulunulan makam istinabeyi kendi millî mevzuatı çerçevesinde yerine getirir ve gerekirse, iç hukukunda yerañan müeyyideyi uygular. Talepte bulunan makamın isteđi üzerine, kendi millî kanununa aykırı olmaması koşuluyla istinabe evrakının gönderildiđi makam özel bir yöntem uygulayabilir.

2) Talepte bulunan makam istediđi takdirde, ilgili tarafların hazır bulunmalarını teminen istinabenin yerine getirileceđi yer ve zaman bildirilir.

3) 5. maddenin hükümlerine aykırı olmamak koşuluyla, istinabenin yerine getirilmesi talepte bulunulan makamın görevine girmiyor ya da belgelerin doğruluđu onaylanmamışsa istinabe reddedilebilir.

4) Talepte bulunulan tarafın topraklarında ikamet eden talepte bulunan tarafın vatandaşları ile ilgili istinabeler, diplomatik veya konsolosluk misyonları temsilcileri tarafından yerine getirilebilir.

Madde 22

1) İstinabenin yerine getirilmesi, şahitlerle ilgili masraflar, çevirmenlere ve bilirkişilere yapılan ödemeler, posta ve ilgili diğer tüm harcamalar dahil, hiçbir ödemeye tabi değildir.

2) Bununla beraber, istinabenin yerine getirilmesi nedeniyle harç ve masrafları ödeyen taraf, istinabeye konu kişi ve kuruluşun bu Akit Tarafın uyuđuunda olması halinde sözkonusu harcamaları tahsil hakkını saklı tutar.

C. ADRES TESBİTİ

Madde 23

1) Tebligat veya istinabe talebini yerine getirmek için talep eden makam tarafından bildirilen adres eksik veya tam şekilde bilinmiyor ise, talep edilen makam, talep eden taraftan verilen işyeri, posta kutusu numarası ve diğer benzer bilgiler dahil eldeki tüm imkânlardan yararlanarak adresi tesbit edecektir.

2) Akit taraflardan birinin vatandaşları haklarını kabul ettirmek hususunda diğer Akit Tarafın ülkesinde ikamet eden bir şahsın veya tüzel kişinin adresini öğrenmek istemeleri halinde, diğer tarafın yetkili makamları, talep üzerine, bu adresin tesbiti hususunda araştırma yaparlar ve bu husustaki bilgileri en kısa süre içinde verirler.

BÖLÜM VI SON HÜKÜMLER

Madde 24

1) İşbu Sözleşme onaylanacaktır. Onay belgelerinin Budapeşte'de teatisinden 30 gün sonra yürürlüğe girecektir.

2) Yürürlüğe girmesinden itibaren bu Sözleşme, Türkiye ile Macaristan arasında 18 Haziran 1938 tarihinde akdedilmiş olan Hukuki ve Ticari Mevaddı Adliyye Müteneffik Mütekabil Münasebetlere dair Mukavelenamenin yerine geçecektir.

Madde 25

1) İşbu Sözleşme süresiz olarak akdedilmiştir.

2) Akit taraflardan herbirince her zaman için feshedilebilir. Bu durumda Sözleşme diğer tarafa yapılan tebligatın alınmasından altı ay sonra yürürlükten kalkacaktır.

İşbu Sözleşme Akit tarafların tam yetkili temsilcileri tarafından imzalanıp mühürlenmiştir.

Ankara'da 6 Haziran 1988 tarihinde Türkçe, Macarca ve Fransızca olarak ikişer nüsha halinde tanzim edilmiştir.

Anlaşmazlık halinde Fransızca metin geçerli olacaktır.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
ADINA

MACARİSTAN HALK CUMHURİYETİ
ADINA

CONVENTION

D'ENTRAIDE JUDICIAIRE

EN MATIERE CIVILE ET COMMERCIALE

ENTRE

LA REPUBLIQUE DE TURQUIE

ET

LA REPUBLIQUE POPULAIRE HONGROISE

La République de Turquie et la République Populaire Hongroise désireuses de développer la coopération dans le domaine judiciaire ont résolu de conclure une Convention relative à l'entraide judiciaire en matière civile et commerciale. A cette fin, elles ont désigné pour leurs plénipotentiaires:

pour la République de Turquie;

pour la République Populaire Hongroise;

qui après avoir échangé leurs pleins pouvoirs en bonne et dûe forme, sont convenus des dispositions suivantes:

CHAPITRE I

DISPOSITIONS GENERALES

ARTICLE 1

1. Les Parties Contractantes assurent sur leurs territoires aux nationaux de l'autre Partie Contractante la protection juridique de leurs droits et intérêts personnels et patrimoniaux dans les mêmes conditions qu'à leurs propres nationaux.

2. Les nationaux des Parties Contractantes ont, en conséquence, sur le territoire de l'autre, libre et facile accès des autorités judiciaires et d'autres autorités compétentes dans les mêmes conditions que les nationaux de cette autre Partie, pour la poursuite et la défense de leurs droits et intérêts.

3. Les dispositions des deux alinéas précédents de cet article seront également appliquées aux personnes morales ayant leur siège sur le territoire de l'autre Partie et étant constituées conformément à ses lois.

ARTICLE 2

Les autorités compétentes des deux Parties Contractantes se prêteront entraide judiciaire en matière civile et commerciale dans les conditions prévues par les dispositions de la présente Convention.

ARTICLE 3

L'entraide judiciaire en matière civile et commerciale concerne notamment: le dressement des actes judiciaires, des documents officiels (des certificats), des procès-verbaux des parties adverses et l'audition des témoins et des experts, la constatation d'une situation de fait ou juridique, des procès-verbaux, des documents, des rapports et autres instruments semblables y relatifs, ainsi que la notification des pièces et des commissions rogatoires.

ARTICLE 4

Les autorités compétentes en matière civile et commerciale transmettront leurs demandes d'entraide judiciaire par l'intermédiaire de leurs Ministères de la Justice, qui constituent les autorités centrales. Cela n'exclut ni la communication directe entre les autorités judiciaires compétentes ni l'utilisation de la voie diplomatique.

ARTICLE 5

La demande d'entraide judiciaire pourra être refusée si, d'après l'appréciation de la Partie Contractante requise elle est de nature à porter atteinte à sa souveraineté, à sa sécurité, à son ordre public ou encore si elle est contraire aux principes fondamentaux de sa législation.

CHAPITRE II
CAUTIO JUDICATUM SOLVI
EXECUTION DES JUGEMENTS CONCERNANT
LES FRAIS JUDICIAIRES

ARTICLE 6

1. Aucune caution ni dépôt, sous quelque dénomination que ce soit, ne pourra être imposé, en raison soit de leur qualité d'étranger soit du défaut de domicile ou de résidence dans le pays, aux nationaux de l'une des Parties Contractantes qui s'adressent à un tribunal ou à toute autre autorité judiciaire en qualité de demandeur ou d'intervenant à condition d'avoir leur domicile dans le territoire de l'une des Parties Contractantes.

2. Cette exemption reconnue du fait de la qualité d'étranger ou de manque de domicile ou de résidence sur le territoire de l'autre Partie Contractante s'applique aussi aux versements susceptibles d'être exigés des demandeurs ou intervenants en vue de garantir les frais de la justice.

ARTICLE 7

1. Si les personnes exemptes de caution, dépôt, ou autres versements aux termes des dispositions de l'Article 6, sont condamnées par une décision ayant la force de la chose jugée à payer les frais de la justice, l'autorité compétente de l'autre Partie Contractante rendra gratuitement exécutoire cette décision sur son territoire.

2. Les dispositions de l'alinéa précédent s'appliqueront aussi aux décisions judiciaires qui fixeront ultérieurement les frais de la justice.

3. Les demandes relatives à l'exécution des décisions portant sur les frais judiciaires peuvent être transmises aux autorités compétentes de l'autre Partie Contractante, soit par l'intermédiaire des autorités centrales des deux Pays, soit directement par les personnes concernées.

ARTICLE 8

1. Sauf recours ultérieur de la partie condamnée, l'autorité compétente de l'autre Partie Contractante déclarera exécutoire la décision en matière des frais, sans entendre les parties. Cette autorité se bornera à examiner si le jugement prononcé est passé en force de chose jugée conformément à la législation de la Partie où le jugement a été prononcé. Une déclaration écrite de l'autorité compétente de l'Etat requérant notifiant que le jugement en question a la force de chose jugée est suffisante pour l'accomplissement de cette condition. La compétence de cette autorité sera certifiée par l'autorité centrale de l'Etat requérant.

2. Au cas où la partie le demande, l'autorité de l'Etat compétente pour l'exécution des frais judiciaires évalue en même temps les frais et les dépenses ultérieurs occasionnés en vertu des articles précédents. Ces frais sont considérés comme des frais judiciaires.

CHAPITRE III

ASSISTANCE JUDICIAIRE GRATUITE

ARTICLE 9

1. Les nationaux des Parties Contractantes qui ne sont pas en mesure de payer les frais du procès, qu'ils soient demandeurs ou défendeurs et quelle que soit la nature du procès peuvent jouir de l'assistance judiciaire gratuite dans les mêmes conditions que les nationaux de l'autre Partie Contractante.

2. Le certificat d'indigence concernant l'incapacité de paiement est préalable pour pouvoir jouir de l'assistance judiciaire gratuite. Ce certificat est délivré par les autorités compétentes du domicile ou de la résidence actuelle du demandeur. Si le ressortissant de l'une des Parties Contractantes

tantes ayant fait cette demande n'habite pas le Pays dont l'assistance judiciaire est sollicitée, le certificat d'indigence doit être légalisé par l'agent diplomatique ou le fonctionnaire consulaire et la légalisation dudit certificat ne peut faire l'objet d'aucun frais ni de taxation.

3. Dans le cas où la personne faisant la demande n'habite le territoire d'aucun des Etats Contractants, le certificat d'indigence délivré par l'agent diplomatique ou le fonctionnaire consulaire compétent de l'Etat dont la personne en question est le ressortissant, est considéré comme suffisant.

ARTICLE 10

L'autorité compétente en vue de la décision d'assistance judiciaire gratuite peut, avant de rendre sa décision pour l'octroi de cette assistance, demander des renseignements complémentaires.

Elle examine le certificat d'indigence et les autres renseignements fournis par les autorités compétentes de l'autre Partie Contractante, et elle donne sa décision suivant le résultat de cet examen.

ARTICLE 11

La correspondance concernant l'assistance judiciaire gratuite se fait par l'intermédiaire des autorités centrales. Ces autorités transmettent la demande et les documents annexés avec les renseignements demandés aux autorités compétentes de l'autre Partie Contractante. La partie qui demande l'assistance judiciaire gratuite peut ajouter à sa demande la délivrance du procès-verbal de l'action et les documents qui s'y rapportent.

ARTICLE 12

La partie en faveur de laquelle la jouissance de l'assistance judiciaire gratuite a été accordée dans un procès par l'autorité compétente de l'une des Parties Contractantes, jouira notamment des droits ci-dessous.

1. La défense gratuite dans le proces ou dans la question au sujet duquel l'assistance judiciaire gratuite a été reconnue, tout acte relatif à la procédure devant les autres instances judiciaires concernant le même procès et conformément aux dispositions de la présente Convention.

2. La couverture par le Trésor de la taxe d'enregistrement.

3. Exemption des taxations sur les actes judiciaires et administratifs nécessités par l'objet de l'assistance judiciaire gratuite. Toutefois, le droit de recours à la partie adverse condamnée à payer les frais, est réservé.

4. Au cas où il en sera ainsi décidé les frais des annonces dans les journaux seront couverts par le Trésor.

CHAPITRE IV

LES DOCUMENTS ET L'INFORMATION SUR LA LEGISLATION

ARTICLE 13

1. Les documents dûment légalisés portant le sceau et la signature des autorités compétentes de l'une des Parties Contractantes seront acceptés dans le pays de l'autre Partie sans avoir besoin d'une légalisation. Cette règle s'appliquera également aux copies des documents signés et qui, d'après la législation en vigueur dans le pays de l'autre Partie, seront considérés comme valables.

2. Les documents délivrés par les autorités compétentes de l'une des Parties Contractantes, seront considérés comme documents officiels ayant la force probante dans le pays de l'autre Partie Contractante.

ARTICLE 14

1. Les autorités compétentes des Parties s'engagent à transmettre à l'autre Partie Contractante sans frais et par la voie diplomatique aussitôt que possible après leur établissement l'extrait des actes de mariage et des cons-

tats de naissance ou de mort, concernant les nationaux de l'autre Partie Contractante, ayant eu lieu sur leurs territoires respectifs.

2. Les Ministères de la Justice des Parties Contractantes se communiqueront réciproquement, sur demande, des informations relatives à leur législation en matière civile et commerciale.

CHAPITRE V

LA SIGNIFICATION - LES COMMISSIONS ROGATOIRES ET LES CONSTATATIONS D'ADRESSE

A. DEMANDE DE SIGNIFICATION

ARTICLE 15

Les actes judiciaires et extra-judiciaires établis par les autorités compétentes de l'une des Parties Contractantes dans les matières civiles et commerciales, sont signifiés aux personnes, quelle que soit leur nationalité, qui se trouvent sur le territoire de l'autre Partie Contractante suivant la procédure énoncée dans l'article 16 ci-dessous.

ARTICLE 16

1. Tout acte de signification est établi en deux exemplaires dans la langue de l'Etat requérant. En outre deux exemplaires de la traduction de l'acte dans la langue de l'Etat requis y seront joints. Toutefois, en cas de difficulté de traduction vers la langue de l'Etat requis, la traduction en anglais ou en français sera admise.

2. Une demande écrite est établie mentionnant notamment en quoi consistent les envoyés et s'il y a lieu, les délais, les noms et les qualifications des parties et l'adresse exacte de la personne ou de l'organisme adverse à qui la signification doit être faite. Cette demande écrite

est préparée par l'autorité compétente de l'Etat requérant et elle porte le sceau et la signature du fonctionnaire compétent. Les actes à être signifiés sont joints à cette demande écrite.

3. Les deux Parties Contractantes, outre leurs autorités centrales, ont également le droit de faire leurs demandes par voie diplomatique. En outre, elles peuvent aussi faire les significations à leurs nationaux se trouvant dans le pays de l'autre Partie Contractante par l'intermédiaire des fonctionnaires de leurs Ambassades ou de leurs Consûlats.

4. Les documents, les récépissés ou les procès-verbaux constatant que la signification a été faite ou qu'un obstacle s'est produit s'il en est le cas, sont également transmis par l'intermédiaire des autorités mentionnées aux alinéas précédents.

5. Les autorités compétentes de la Partie qui fait la demande de signification aussi bien que la Partie à laquelle cette demande a été faite peuvent demander des renseignements et des documents complémentaires et explicatifs au sujet de la signification et du contenu des documents sus-mentionnés.

Les autorités compétentes des deux Parties peuvent correspondre directement à ce sujet.

ARTICLE 17

1. L'acte de signification est fait par l'intermédiaire des autorités compétentes de la Partie requise. L'autorité ou le bureau qui n'est pas compétent du point de vue du lieu, assure l'exécution de la demande de signification en la transmettant directement à l'autorité compétente. Les renseignements à ce sujet sont donnés, si nécessaire, par les autorités concernées à leur autorité centrale ou à l'autorité d'où l'acte de signification a été reçu.

2. La demande de signification est effectuée, suivant la demande de l'Etat requérant, dans l'une des procédures énoncées dans la législation de l'Etat requis ou dans une procédure spéciale si celle-ci n'est pas contraire à la loi nationale.

ARTICLE 18

L'autorité qui effectue la demande de signification transmet directement ou par l'intermédiaire des autorités compétentes, à l'autorité de l'Etat requérant aussitôt que possible un procès-verbal de signification montrant que la signification a été exécutée les phases relatives aux actes concernant la cause ayant empêché l'exécution de la signification, le mode et la date de l'exécution ou de l'impossibilité de l'exécution. Le procès-verbal concernant l'exécution ou la tentative ou la démarche en vue de l'exécution est joint au deuxième exemplaire du document de signification à être renvoyé.

ARTICLE 19

1. Les Parties Contractantes ne demandent pas des frais et des dépenses pour l'exécution de la demande de signification, pour les demandes de renseignement et de documents complémentaires et tout acte semblable relatif à la signification.

2. Les frais et les dépenses faits par l'une des Parties peuvent être fournis soit par le Trésor d'après sa législation nationale, soit par la Partie ayant intenté l'action ou ayant fait la demande ou par le responsable des frais et des dépenses.

B. DEMANDES DES COMMISSIONS ROGATOIRES

ARTICLE 20

1. En matière civile et commerciale, l'autorité judiciaire de l'une des Parties Contractantes peut, conformément à sa législation nationale, s'adresser par commission rogatoire aux autorités compétentes de l'autre Partie, en vue soit d'un acte d'instruction, soit d'autres actes judiciaires.

2. Les commissions rogatoires, ainsi que tout renseignement et document y relatifs seront établis en deux exemplaires traduits, soit dans la langue de la Partie requise, soit en français ou en anglais y seront joints.

3. La commission rogatoire peut contenir, selon les circonstances, les mentions suivantes:

a) Le nom et le numéro du dossier de l'autorité judiciaire dont émane la commission rogatoire;

b) une explication brève de l'action ou de la transaction judiciaire, le résumé de la prétention et de la défense des Parties;

c) autres renseignements nécessaires se rapportant au sujet de la demande et en particulier, paragraphe par paragraphe, des preuves, des situations à être éclaircies et des questions à poser dans l'exécution de la commission rogatoire.

d) Une énonciation exacte des identités et des adresses des témoins, des experts et d'autres personnes à être entendus ou dont la connaissance sur certains sujets sera requise.

ARTICLE 21

1. L'autorité requise effectue la commission rogatoire suivant la procédure de sa législation nationale et si en est besoin, elle applique la sanction prévue par son droit interne. Sur demande de l'autorité requérante, cependant cette autorité peut en tant que celle-ci n'est pas contraire à sa législation nationale, appliquer une procédure spéciale.

2. Au cas où l'autorité requérante le demande, le lieu et la date de l'exécution de la commission rogatoire seront communiqués à l'autorité requérante, pour que les parties concernées y puissent être présentes.

3. Sans préjudice des dispositions de l'Article 5, la commission rogatoire peut être refusée, si l'authenticité du document n'est pas prouvée ou si l'exécution de la commission rogatoire se trouve en dehors des attributions des autorités judiciaires de la Partie requise.

4. La commission rogatoire concernant les nationaux de la Partie requérante qui résident sur le territoire de la Partie requise, peut être exécutée par les responsables de la représentation diplomatique ou consulaire de la Partie requérante.

ARTICLE 22

1. Aucun frais ne sera demandé pour l'exécution des commissions rogatoires y compris les frais des témoins, les émoluments des traducteurs et des experts, les frais de poste et les autres frais afférents.

2. Toutefois, le droit de demande de la Partie qui a supporté les taxes et les frais en vue de l'exécution des commissions rogatoires, est tenu réservé au cas où la personne physique ou l'établissement responsable des frais et partie de l'action ou de la transaction, est national de cette Partie Contractante.

C. DETERMINATION DE L'ADRESSE

ARTICLE 23

1. Si l'adresse communiquée par l'autorité requérante pour accomplir la demande de signification ou la commission rogatoire est inexacte, ou n'est pas connue de façon complète, l'autorité requise l'établira par tous les moyens disponibles y compris les renseignements fournis par la Partie requérante concernant le lieu de travail, le numéro de boîte postale et des renseignements similaires.

2. Lorsque les nationaux de l'une des Parties Contractantes, pour faire valoir leurs droits, ont besoin de connaître l'adresse d'une personne physique ou morale résidant sur le territoire de l'autre Partie Contractante, les autorités compétentes de l'autre Partie mèneront, sur demande, une enquête pour établir cette adresse et en donneront les renseignements dans le meilleur délai possible.

CHAPITRE VI
DISPOSITIONS FINALES

ARTICLE 24

1. La présente Convention sera ratifiée. Elle entrera en vigueur le 30ème jours après l'échange des instruments de ratification, qui aura lieu à Budapest

2. Dès son entrée en vigueur la présente Convention remplace et abroge la Convention entre la Turquie et la Hongrie relative aux relations réciproques en matières judiciaires, civiles et commerciales conclue le 18 Juin 1938.

ARTICLE 25

1. La Présente Convention est conclue pour une durée illimitée.

2. Chacune des Parties Contractantes pourra à tout moment la dénoncer. Cette dénonciation prendra effet six mois après la date de la réception de sa notification par l'autre Partie.

En foi de quoi, les plénipotentiaires ont signé la présente Convention et l'ont revêtue de leur sceau.

Fait à A n k a r a le J u i n 1 9 8 8 en double exemplaires, chacun en langue turque, hongroise et française. En cas de divergence des textes le français prévaudra.

pour
la République de Turquie

pour
la République Populaire
Hongroise

SZERZŐDÉS

a polgári és kereskedelmi jogsegélyről
a Török Köztársaság és a Magyar Népköztársaság
között

A Török Köztársaság
és a
Magyar Népköztársaság

attól az óhajtól vezettetve, hogy fejlesszék az országaik közötti jogi együttműködést, elhatározták, hogy szerző-

dést kötnek a polgári és a kereskedelmi jogsegélyről.
Ebből a célból meghatalmazottaikká kinevezték:

a Török Köztársaság

Oltan Sungurlu igazságügyminisztert

a Magyar Népköztársaság

dr. Markója Imre igazságügyminisztert

akik jó és kellő alakban talált meghatalmazásaik kicserélése után az alábbiakban állapodtak meg:

I. FEJEZET

ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

1. cikk

1. A Szerződő Felek területükön a másik Szerződő Fél állampolgárainak személyi és vagyoni jogaik és érdekeik jogi védelmét saját állampolgáraikéval azonos feltételek mellett biztosítják.

2. Következésképpen, a Szerződő Felek állampolgárai a másik ország területén, jogaik védelme és igényeik érvényesítése végett szabadon és akadály nélkül, e másik Szerződő Fél saját állampolgáraival azonos feltételek mellett fordulhatnak az igazságügyi hatóságokhoz és más illetékes hatóságokhoz.

3. Az előző két bekezdés rendelkezéseit alkalmazni kell azokra a jogi személyekre is, amelyek székhelye a másik Fél területén van, vagy amelyek ez utóbbi jogszabályai szerint alakultak meg.

2. cikk

A két Szerződő Fél illetékes hatóságai polgári és kereskedelmi ügyekben a Szerződés rendelkezései által meghatározott feltételek mellett jogsegélyt nyújtanak egymásnak.

3. cikk

Polgári és kereskedelmi ügyekben a jogsegély többek között a következőkre terjed ki: okiratok, hivatalos iratok /hatósági bizonyítványok/ készítése, az ellenérdekű felek, tanúk és szakértők meghallgatásáról, jegyzőkönyvek felvétele, ténybeli vagy jogi helyzet megállapítása, az ilyen helyzetekre vonatkozó iratok, jelentések és hasonló okmányok elkészítése, valamint iratok kézbesítése és megkeresések teljesítése.

4. cikk

A polgári és kereskedelmi ügyekben illetékes hatóságok jogsegély iránti megkereséseiket igazságügyi minisztériumaik útján terjesztik elő, amelyek központi hatóságoknak minősülnek. Ez nem zárja ki sem az igazságügyi hatóságok közötti közvetlen kapcsolattartást, sem pedig a diplomáciai út igénybevételét.

5. cikk

A jogsegély iránti megkeresés teljesítése megtagadható, ha az a megkeresett Szerződő Fél megítélése szerint sértené szuverenitását, biztonságát, közrendjét, vagy pedig ellentétes lenne jogrendje alapelveivel.

II. FEJEZET

PERKÜLTSEGBIZTOSÍTÉK

A PERKÜLTSEGRE VONATKOZÓ ITÉLETEK VÉGREHAJTÁSA

6. cikk

1. Semmiféle biztosítékot vagy letétet nem lehet követelni, bármilyen névvel illessék is, valamelyik Szerződő Fél állampolgáraitól amiatt, hogy külföldiek, vagy, hogy az országban nincs lakó- vagy tartózkodási he-

lyük, amikor bírósághoz, vagy bármely más igazságügyi hatósághoz fordulnak felperesként vagy beavatkozóként, feltéve, hogy valamelyik Szerződő Fél területén lakóhellyel rendelkeznek.

2. A külföldi minőség, vagy a másik Szerződő Fél területén lévő lakóhely hiányának tényéből fakadó mentesítést kell alkalmazni az olyan előlegezésekre is, amelyek a felperestől vagy a beavatkozótól a perköltségek biztosítása címén követelhetők.

7. cikk

1. Ha a 6. cikk rendelkezései értelmében a biztosíték, letét vagy más előlegezés alól mentesített személyt jogerős határozat a perköltség megfizetésére kötelez, azt a másik Szerződő Fél illetékes hatósága saját területén ingyenesen nyilvánítja végrehajthatóvá.

2. Az előző bekezdés rendelkezéseit kell alkalmazni a perköltséget később megállapító bírósági határozatokra is.

3. A perköltségre vonatkozó határozatok végrehajtására irányuló kérelmek a másik Szerződő Fél illetékes hatóságainál mind a két Ország központi hatóságai útján, mind pedig az érdekeltek által előterjeszthetők.

8. cikk

1. Annak az esetnek a kivételével, amikor a marasztalt fél fellebbezett, a másik Szerződő Fél illetékes hatósága a felek meghallgatása nélkül nyilvánítja végrehajthatóvá a költségekre vonatkozó határozatot. Ez a hatóság csak annak vizsgálatára szorítkozik, hogy a meghozott ítélet jogerőre emelkedett-e annak a Szerződő Félnek a jogszabályai értelmében, ahol az ítéletet hozták. A megkereső Állam illetékes hatóságának írásbeli nyilatkozata, amely azt igazolja, hogy a szóban forgó ítélet

jogerős, elegendő e feltétel teljesüléséhez. E hatóság illetékességét a megkereső Állam központi hatóságának kell igazolnia.

2. A fél kérelmére, a perköltség végrehajtására illetékes Állam hatósága egyidejűleg számbaveszi az előbbi cikkek értelmében felmerült további költségeket és kiadásokat is. Ezek a költségek perköltségnek tekintendők.

III. FEJEZET

KÖLTSÉGMENLESSÉG ÉS INGYENES JOGI TANÁCSADÁS

9. cikk

1. A Szerződő Felek azon állampolgárai, akik vagyoni helyzetük miatt nem tudják a perrel járó költségeket megfizetni, akár felperesek, akár alperesek, függetlenül továbbá a per fajtájától, ugyanolyan terjedelemben részesülnek költségmentességben és ingyenes jogi tanácsadásban, mint a másik Szerződő Fél saját állampolgárai.

2. A költségmentesség, illetőleg az ingyenes jogi tanácsadás igénybevételéhez előzetesen igazolás szükséges az anyagi helyzetről. Ezt az igazolást annak a Szerződő Félnek az illetékes hatósága állítja ki, amelynek területén a kérelmező állandó vagy ideiglenes lakóhelye van. Ha valamelyik Szerződő Fél állampolgára nem abban az országban lakik, ahol a költségmentesség és az ingyenes jogi tanácsadás lehetőségével élni kíván, az ehhez szükséges bizonyítványt a diplomáciai vagy konzuli képviselőnek hitelesítenie kell; a fenti bizonyítvány hitelesítése költség- és illetékesmentes.

3. Ha a kérelmező egyik Szerződő Fél területén sem rendelkezik lakóhellyel, elegendő, ha a költségmentességhez, és az ingyenes jogi tanácsadáshoz szükséges bizonyítványt a kérelmező állampolgársága szerinti Állam diplomáciai vagy konzuli képviselete állítja ki

10. cikk

A költségmentesség, illetőleg az ingyenes jogi tanácsadás kedvezményének megadására illetékes hatóság erre vonatkozó döntéshozatalát megelőzően, további tájékoztatást kérhet.

E hatóság megvizsgálja a fenti bizonyítványt és a másik Szerződő Fél illetékes hatóságai által adott tájékoztatást, és e vizsgálat eredményétől függően határoz.

11. cikk

A költségmentességre és az ingyenes jogi tanácsadásra vonatkozó levelezés a központi hatóságok útján történik. A központi hatóságok adják át a másik Szerződő Fél illetékes hatóságainak a költségmentességre és az ingyenes jogi tanácsadásra vonatkozó kérelmet, az ehhez csatolt iratokat és a kért felvilágosításokat. A kérelmező kérheti a fentiekén kívül az eljárásról készült jegyzőkönyv és az ügyre vonatkozó iratok kiadmányát.

12. cikk

Azt a peres felet, akinek az egyik Szerződő Fél illetékes hatósága engedélyezte a költségmentesség és az ingyenes jogi tanácsadás igénybevételét, az alábbi jogok illetik meg:

1. Ingyenes jogi képviselet a perben vagy olyan kérdésben, amelyre vonatkozóan engedélyezték számára a

költségmentesség és az ingyenes jogi tanácsadás igénybevételét; az ugyanazon per tekintetében, más igazságügyi fórumok előtt, és a Szerződés rendelkezéseinek megfelelően folyó bármely cselekmény vonatkozásában.

2. A nyilvántartásba vétel illetékének az állam általi fedezése.

3. Illetékmentesség a költségmentesség és jogi tanácsadás tárgya folytán szükségessé vált bírósági és államigazgatási iratok tekintetében. A költségek megfizetésére kötelezett ellenérdekű peres fél fellebbezési joga azonban megmarad.

4. Ha ilyen értelmű döntés születik, a napilapokban megjelenő hirdetések költségeit az állam fedezi.

IV. FEJEZET

OKIRATOK ÉS TÁJÉKOZTATÁS JOGSZABÁLYOKRÓL

13. cikk

1. A kellően hitelesített, az egyik Szerződő Fél illetékes hatóságainak pecsétjével és aláírásával ellátott okiratokat a másik Fél országában hitelesítés nélkül el kell fogadni. Ezt a szabályt kell alkalmazni az aláírt okiratok azon másolataira is, amelyeket, a másik Fél országában hatályos jogszabályok értelmében, érvényesnek kell tekinteni.

2. Az egyik Szerződő Fél illetékes hatóságai által kiállított okiratokat a másik Szerződő Fél országában teljes bizonyító erejű közokiratnak kell tekinteni.

14. cikk

1. A Felek illetékes hatóságai kötelezettséget vállalnak arra, hogy a másik Szerződő Félnek ingyenesen

és diplomáciai úton, kiállításukat követően a legrövidebb időn belül megküldik az országuk területén kötött házasságokra; a területükön történt születésekre és bekövetkezett halálozásokra vonatkozó, a másik Szerződő Fél állampolgárait érintő anyakönyvi kivonatokat.

2. A Szerződő Felek Igazságügyi Minisztériumai, kérésre, kölcsönösen tájékoztatják egymást polgári jogi és kereskedelmi tárgyú jogszabályaikról.

V. FEJEZET

KÉZBESÍTÉS - MEGKERRESÉSEK ÉS CÍMMEGÁLLAPÍTÁS

A/ KÉZBESÍTÉSI KÉRELMEK

15. cikk

Az egyik Szerződő Fél illetékes hatóságai által polgári vagy kereskedelmi ügyben kiállított peres és nem-peres iratokat, a másik Szerződő Fél területén található személyeknek, állampolgárságuktól függetlenül a 16. cikk szerinti eljárásnak megfelelően kell kézbesíteni.

16. cikk

1. Bármely kézbesítendő iratot két példányban, a megkereső Állam nyelvén kell elkészíteni. Ezen kívül, csatolni kell az iratnak a megkeresett Állam nyelvén készült fordítását, két példányban. Ha azonban nehézséget okozna a megkeresett Állam nyelvére való fordítás, el kell fogadni az irat angol vagy francia nyelvű fordítását is.

2. A kézbesítés iránt írásbeli kérelmet kell szerkeszteni, amelynek főként a küldemény jellegét kell feltüntetnie és, ha ennek helye van, a határidőket, a peres felek nevét, perbeli állását, annak az ellenérdekű személynek vagy szervnek a pontos címét, akinek az irat kéz-

besítését kérik. Az írásbeli kérelmet a megkereső Állam illetékes hatósága készíti, és azt ellátja az illetékes tisztviselő pecsétjével és aláírásával. A kézbesítendő iratokat ehhez az írásbeli kérelemhez kell csatolni.

3. A Szerződő Felek kérelmeiket illetékes hatóságokon vagy központi hatóságokon kívül, diplomáciai úton is jogosultak előterjeszteni. Emellett, a Szerződő Felek a másik Szerződő Fél területén lakó állampolgáraik számára nagykövetségi vagy konzulátusi tisztviselők útján is kézbesíthetnek iratokat.

4. A kézbesítés teljesítését igazoló iratokat, tértivevényeket vagy jegyzőkönyveket, illetőleg a kézbesítés esetleges akadályáról szóló közléseket szintén az előző bekezdésekben említett hatóságok útján kell továbbítani.

5. A kézbesítési kérelmet előterjesztő, úgyszintén a megkeresett Fél illetékes hatóságai további, magyarázó jellegű felvilágosításokat és iratokat kérhetnek az iratkézbesítés és a fent említett iratok tartalma tárgyában.

A két Fél illetékes hatóságai közvetlen levelezést folytathatnak e tárgyban.

17. cikk

1. A kézbesítés teljesítését a megkeresett Fél illetékes hatóságai végzik. Ha a megkeresett hatóság vagy hivatal nem illetékes, a megkeresés teljesítését az iratnak az illetékes hatóság részére történő, közvetlen átadásával biztosítja. Ha szükséges, erről az érintett hatóságok tájékoztatják központi hatóságukat vagy pedig azt a hatóságot, ahonnan a kézbesítés iránti kérelmet kapták.

2. A kézbesítés iránti kérelmet a megkereső Állam kérésének megfelelően kell teljesíteni a megkeresett Állam jogszabályainak megfelelő valamely eljárás keretében, illetőleg különleges eljárásban, ha ez nem ellentétes a belső jogszabályokkal.

18. cikk

A kézbesítés iránti kérelmet teljesítő hatóság, közvetlenül vagy az illetékes hatóságok útján, a lehető legrövidebb időn belül megküld a megkereső Állam hatóságának egy olyan jegyzőkönyvet, amely tartalmazza a kézbesítés teljesítését, a kézbesítés teljesítését akadályozó okokat, a teljesítés vagy pedig a teljesítés lehetetlensége módját és időpontját. A teljesítésre vagy annak megkísérlésére, illetőleg a teljesítés érdekében végzett eljárásra vonatkozó jegyzőkönyvet a visszaküldendő, kézbesítendő irat másodpéldányához kell csatolni.

19. cikk

1. A Szerződő Felek a kézbesítés iránti kérelmek teljesítéséért, úgyszintén a kézbesítésekkel kapcsolatos felvilágosításokért, további iratok megküldéséért és a kézbesítéssel kapcsolatos más hasonló cselekményekért semmiféle költség vagy kiadás megtérítését nem követelik.

2. Az egyik Szerződő Félnél felmerült költséget és kiadásokat vagy az állam viseli, ha a belső jogszabályok ezt lehetővé teszik, vagy a pert kezdeményező, illetőleg a kérelmet előterjesztő peres fél, vagy pedig az a személy, aki a költségek és kiadások felmerüléséért felelős.

B/ MEGKERESÉSEK

20. cikk

1. Az egyik Szerződő Fél igazságügyi hatósága polgári és kereskedelmi ügyekben, belső jogszabályainak megfelelően, megkereséssel fordulhat a másik Fél illetékes hatóságaihoz, akár valamely vizsgálati cselekmény, akár más jogi cselekmény teljesítése végett.

2. A megkereséseket, valamint az erre vonatkozó minden felvilágosítást és iratot két példányban, a megkereső Fél nyelvén kell elkészíteni. Ezen kívül két példányban fordítást kell csatolni vagy a megkeresett Fél nyelvén, vagy pedig francia, illetőleg angol nyelven.

3. A megkeresés, a körülményektől függően az alábbi adatokat tartalmazhatja:

a/ a megkeresést kibocsátó igazságügyi hatóság nevét és ügyszámát;

b/ a kereset vagy a bírósági ügy rövid leírását, a peres felek követelésének és védekezésének összefoglalását;

c/ a megkeresés tárgyára vonatkozó egyéb tájékoztatásokat és főként, tételesen, a tisztázandó bizonyítékokat és helyzeteket, valamint a megkeresés teljesítése során felteendő kérdéseket;

d/ a tanúk, a szakértők és más olyan személyek személyi adatainak és címének pontos közlését, akiket meg kell hallgatni vagy akiknek bizonyos témákra vonatkozó ismereteit kérik.

21. cikk

1. A megkeresett hatóság a megkeresést a belső jogszabályai szerinti eljárást követve teljesíti és, ha szükséges, alkalmazza a belső joga szerinti joghátrányokat. A megkereső hatóság kérésére ez a hatóság, amennyiben nem ellentétes a hazai jogszabályokkal, különleges eljárást is alkalmazhat.

2. Ha a megkereső hatóság kéri, közölni kell vele a megkeresés teljesítésének helyét és időpontját avégett, hogy az érintett felek jelen lehessenek.

3. Az 5. cikkben foglalt rendelkezéseken túlmenően, a megkeresés teljesítése megtagadható, ha az irat

hitelessége kétséges, vagy ha a megkeresés teljesítése nem tartozik a megkeresett Fél igazságügyi hatóságainak hatáskörébe.

4. A megkereső Félnek a megkeresett Fél területén lakóhellyel rendelkező állampolgárait érintő megkeresések a megkereső Fél diplomáciai vagy konzuli képviselője illetékes tisztviselői útján is teljesíthetők.

22. cikk

1. A megkeresések teljesítéséért semmiféle költség nem kerül felszámításra, ideértve a tanúk költségeit, a fordítók és a szakértők díjazását, a postaköltségeket és egyéb, ezzel kapcsolatos kiadásokat.

2. Mindamelllett, a megkeresés teljesítésével kapcsolatos illethekeket és költségeket viselő Félnek megmarad az a joga, hogy a kiadásait követelje abban az esetben, ha az a természetes személy vagy intézmény, amely a költségek felmerüléséért felelős, illetőleg az eljárás részese e Szerződő Fél állampolgára.

C/ CÍMMEGÁLLAPÍTÁS

23. cikk

1. Ha a megkereső hatóság által a kézbesítés iránti kérelem vagy a megkeresés teljesítéséhez közölt cím pontatlan vagy nem teljesen ismert, a megkeresett hatóság minden rendelkezésére álló eszközt igénybe vesz a cím megállapítására, ideértve a megkereső Fél által a munkahelyre, a postafiókszámra vonatkozóan közölt felvilágosításokat, továbbá minden, hasonló jellegű információt.

2. Ha az egyik Szerződő Fél állampolgárának, jogai érvényesítéséhez szüksége van a másik Szerződő Fél terü-

letén lakóhellyel rendelkező természetes személy, vagy ottani székhelyű jogi személy címének ismeretére, a másik Fél illetékes hatóságai, kérelemre, vizsgálatot folytatnak e cím felkutatására, és a legrövidebb időn belül tájékoztatást adnak róla.

VI. FEJEZET

ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

24. cikk

1. A Szerződést meg kell erősíteni. A Szerződés a megerősítő okiratok kicserélését követő 30. napon lép hatályba, melyre Budapesten kerül sor.

2. E Szerződés hatályba lépésével hatályon kívül helyezi a polgári és kereskedelmi ügyekben nyújtandó kölcsönös jogsegély tárgyában Törökország és Magyarország között 1938. június 18-án kötött Egyezményt, és annak helyébe lép.

25. cikk

1. A Szerződés meghatározatlan időre szól.

2. A Szerződést bármelyik Szerződő Fél bármikor felmondhatja. A felmondás az erről szóló értesítésnek a másik Fél által történt kézhezvétele napjától számított hat hónap elteltével lép hatályba.

Ennek hitelül a meghatalmazottak a Szerződést aláírták és pecsétjükkel ellátták.

Készült Ankarában, az 1988. évi június hó 6 napján két példányban, török, magyar és francia nyelven. A szövegek eltérése esetén a francia nyelvű szöveg az irányadó.

A Török Köztársaság
nevében

A Magyar Népköztársaság
nevében